

سنت سحرخوانی مسلمانان در ماه رمضان

۱۱ تیر ۱۳۹۳ ساعت ۱۱:۵۶

سحرخوانی یک رسم قدیمی در ایران است اما این رسم منحصر در ایران نیست و در بسیاری از کشورهای عربی نیز این سحرخوانی‌ها وجود داشته و دارد.

سحرخوانی یک رسم قدیمی در ایران است که در بسیاری از شهرها و روستاهای ایران وجود داشته و چه بسا همچنان وجود دارد. اما این رسم منحصر در ایران نیست و در بسیاری از کشورهای عربی نیز این سحرخوانی‌ها وجود داشته و دارد که خبرگزاری شعر و ادب عربی در گزارشی به آنها پرداخته و نوشت: سحرخوانی عاداتی است که مسلمانان را با دعاء، سرود و یا عبارات لطیف برای سحری بیدار می‌کرد.

عباراتی که به صدای زیبا مزین بود و مردم از آن صداها لذت می‌بردند اما این سحرخوانی‌ها در هر کشور عربی با هم فرق می‌کرد.

* سحرخوان رضوانی مصری‌ها با طبل «الباز» بود و تونسسی را «ابوطبیله» می‌خواندند

در مصر سحرخوان طبلی به نام «الباز» را به همراه داشت که سه ضربه بر روی آن می‌کوبید و در میان آنها شعرها و عباراتی را می‌خواند.

سحرخوان مصری حرکت خود را کمی بعد از نماز عشاء آغاز می‌کند و همراه او کودکی همراه است که دو چراغ پیچیده شده در برگ نخل به دست دارد؛ آن دو جلوی هر خانه‌ای که مسلمانی در آن زندگی می‌کند که می‌تواند انعامی به آنها دهد، می‌ایستند.

بعد از آنکه آنها سرود «عز من یقول لا إله إلا الله و محمد الهادی رسول الله» را خواندند دوباره سه بار بر روی طبل‌شان می‌زنند و صاحب‌خانه، برادرانش و فرزندان ذکور وی را صدا می‌زنند تا نهایتاً مردم از خواب بیدار شوند.

سحرخوان تونسسی را «ابوطبیله» می‌نامند که در طول شب‌های ماه رمضان بیدار است و آواز می‌خواند و اجرت تلاش‌های خود را در پایان ماه رمضان و در روزهای عید فطر دریافت می‌کند.

ابوطبیلہ در طول ماه رمضان طبل و نی خود را در مناطق و کوچہ‌های شهرها و روستاهای شهرهای مختلف تونس می‌برد و در پایان ماه به خانہ‌های مردم می‌رود تا آنچه خدا برای او مقدر کرده را دریافت کنند.

* شعرهای سحرخوانان عمانی و فلسطینی و سوری

عمان کشور شعر و شاعری است و سحرخوان در این کشور خود شاعر است چه اینکه سحرخوان قبل از اذان صبح در مناطق و بین خانہ‌های می‌گردد و آنچه که خلاقیت شعری اوست را ارائه می‌دهد و بعد از هر ضربه بر طبل می‌گوید: ای خوابیده‌های شب بیدار شوید سحری را بخورید ای مسلمین سحر است ای روزه‌داران ...

سحرخوان فلسطینی از این لحاظ که بر طبل بزرگ یا طبل کوچک می‌زند با باقی کشورها تفاوتی ندارد اما دعا و عباراتی که می‌خواند متفاوت است چراکه می‌خواند: روزه بگیرید سالم شوید سخنی از سید السادات .. بینہ‌اش معلوم است و تجربہ‌اش ثابت شده .. اگر نصیحت من را می‌شنوی و نصیحت فایده دارد .. از خوردن کم کن تا جایی که می‌توانی .. و کیک بخور بعد از روز عید که باعث ضرر به سلامت و بیشتر می‌شود.

مشهورترین سحرخوانان در جهان عرب سحرخوان سوری است چراکه بیشتر از سحرخوان دیگری در سریال‌های مشهور سوری دیده شده است؛ سریال‌هایی که میراث مردمی و سنتی دمشق را با تمام جزئیاتش به تصویر می‌کشید.

سحرخوان سوری شب‌ہنگام از خانہ بیرون می‌آمد و در کوچہ‌ها و مناطق شام و دمشق ندا سر می‌داد که «ای خوابیده سکہ‌ہایت ہمیشگی باد... در سحر بیدار شوید کہ رمضان بہ دیدارتان آمده است» و آنگاہ نام صاحبخانہ را می‌برد و او را از خواب بیدار می‌کرد.

سحرخوان سودانی نیز چون سحرخوان مصری کودکی ہمراہ خود داشت کہ در یک دست فانوس و در دست دیگرش دفتری بود کہ در آن اسامی صاحبخانہ‌ها نوشته بود تا آنها را بہ نام بخواند و می‌گفت: «ای بندگان خدا سکہ‌های تان ہمیشگی باد و رمضان بر شما مبارک باد».

خبرگزاری شعر و ادب عرب در پایان گزارش خود می‌نویسد: سحرخوان رضانی سنتی است کہ در برخی کشورہای عربی و در مناطق و روستاها و شهرهای کوچک باقی مانده است اما در شهرهای بزرگ بہ ندرت دیده می‌شود

